

Чи може лікар свідчити в суді про стан здоров'я пацієнта?

Матеріали юридичного семінару «Медична документація. Лікарська (медична) таємниця», що відбувся 14 вересня 2011 р. в Києві. У публікації висвітлено питання щодо визначення інформації, яка є лікарською таємницею, та порядку її розголошення.

Олена Іванівна Бабич

«...Клянусь зберігати лікарську таємницю, не використовувати її на шкоду людині». Це цитата з Клятви лікаря, затверджена Указом Президента України від 15 червня 1992 р. № 349.

Лікарську таємницю становить інформація про стан здоров'я людини, її діагноз, дані, отримані під час медичного обстеження, факт звернення особи за медичною допомогою, а також відомості про інтимний і сімейний бік життя.

Суб'єктами, причетними до збереження лікарської таємниці, є як медичний персонал лікувально-профілактичного закладу, так і:

- особи, що навчаються (студенти вищих та середніх медичних закладів освіти);
- немедичний персонал лікувально-профілактичної установи (працівники кадрів, юридичних, фінансових, господарських служб та ін.);
- працівники страхових організацій;
- посадові особи органів управління охорони здоров'я (голови лікарі, керівники структурних підрозділів Міністерства охорони здоров'я та ін.);
- співробітники судових і правоохоронних органів, яким інформація, що становить лікарську таємницю, стала відомою в силу професійних обов'язків.

Відповідно до положень Цивільного процесуального кодексу України не підлягають допиту як свідки особи, які за законом зобов'язані зберігати в таємниці відомості, що були довірені їм у зв'язку з їх службовим чи професійним становищем.

Тобто, лікар не може давати показання як свідок з питань, що стосуються лікар-

ської таємниці, за винятком випадку, коли він звільнений від обов'язку зберігати таємну інформацію особою, що довірила йому ці відомості.

Надання інформації, що становить лікарську таємницю, здійснюється лише у випадках, передбачених законодавством, а саме:

- запити правоохоронних органів при провадженні дізнання, досудового слідства чи судового розгляду, у зв'язку з письмовим запитом особи, що проводить дізнання, слідчого, прокурора та суду;
- запити органів управління охорони здоров'я.

Що стосується заяв, листів, звернень родичів, адвокатів, юристів тощо, то зазначені суб'єкти можуть отримати медичну інформацію про певну особу лише за наявності нотаріально засвідченого доручення від цієї особи, в якому вказано право представляти її інтереси в лікувально-профілактичних закладах і отримувати дані щодо стану її здоров'я.

У разі усного звернення, наприклад, родичів до лікувально-профілактичного закладу — має бути зроблено запис у медичній документації (історія хвороби, медична картка тощо) про згоду пацієнта на отримання інформації щодо стану його здоров'я сторонніми особами із особистим підписом пацієнта в цій документації.

Адвокатські запити щодо надання інформації, яка належить до лікарської таємниці, можуть бути задоволені у разі, якщо у договорі про надання адвокатської допомоги зазначено право адвоката на отримання медичної інформації про клієнта. В усіх інших випадках медичний заклад має право надати письмову відмову наступного змісту:

«Стаття 6 Закону України «Про адвокатуру» не передбачає право адвоката на отримання інформації, що становить лікарську таємницю, оскільки інформація, що запитується, належить до лікарської таємниці, — вона може бути надана лише у випадках, передбачених законом».

Процедура відповіді на запит, що містить лікарську таємницю з вимогою надання оригіналів медичної документації, має складатися з наступних кроків:

1. Попередня перевірка належного стану медичної документації.
2. Нумерація сторінок медичної документації.

3. Прошиття медичної документації.

4. Письмова відповідь на запит із вказівкою у додатку переліку наданих матеріалів, кількості сторінок.

5. Відсилання медичної документації кур'єром або поштою з повідомленням про отримання.

6. Фіксація факту надання медичної інформації у спеціальному реєстраційному журналі із зазначенням підстав для таких дій.

7. Медична документація має залишатися в лікувально-профілактичному закладі у вигляді чи то оригіналу, чи то копії.

Незаконне розголошення лікарської таємниці є кримінальним злочином. Згідно з Кримінальним кодексом карається штрафом до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до 240 год, або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років, або виправними роботами на строк до 2 років.

Розголошення відомостей про проведеного медичного огляду особи на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби, що є небезпечною для життя людини, або захворювання на синдромом набутого імунодефіциту (СНІД) та його результатів, що стали їм відомі у зв'язку з виконанням службових або професійних обов'язків, — карається штрафом від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до 240 год, або виправними роботами на строк до 2 років, або обмеженням волі на строк до 3 років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років або без такого.

З метою дотримання Клятви лікаря та уникнення порушень законодавства з цього питання рекомендовано затвердити в лікувально-профілактичному закладі Положення про лікарську таємницю, що містить:

- відомості, що становлять лікарську таємницю;
- порядок та процедуру розголошення;
- реагування на запити (процедура);
- права і обов'язки персоналу;
- відповідальність персоналу.

За матеріалами виступу
Олени Бабич, адвоката,
керуючого партнера юридичної компанії
«Бабич і Партнери»

ВИПАДОК ІЗ ПРАКТИКИ

■ Труднощі у діагностиці неврологічних ускладнень VZV-інфекції: випадки з клінічної практики 122